

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an ————— 20 coroane.
Pe jumătate de an ———— 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 206.

Spre o lume mai bună.

Toate sufletele adevărat românești salută cu o deosebită bucurie sosirea anului nou, care aduce cu sine acum cele mai nobile și mai frumoase speranțe.

Ce zi tristă a fost pentru noi până acum ziua de anul nou! În ziua aceasta simțiam mai greu toate loviturile cari ni le aplicau stăpânii, străini de neamul și legea noastră, sufletul ui nostru și tot în această zi ne cuțefam cu groază la suferințele și nedreptățile ce ni se puneau în vedere pe viitor. Oricât ne-am fi silit, nu puteam să împreunăm în mintea noastră aceste două noțiuni: *Anul nou și fericirea*. De acum încolo însă aceasta zi o putem și trebuie să o prăznuim cu tot fastul, cu toată tihna și înălțarea sufletească, pentru că ea este regina zilelor, când fiecare suflet românesc trebuie să-și croiască un program de muncă, din care să răsară fericirea lui individuală și în legătură cu această fericirea neamului, căruia îi aparține.

Câte cugete luminoase s'au născut și au murit fără nici un rod, pentru că stăpânirea nu le lăsa să iese la suprafață. Numeroase planuri de muncă au rămas în întunec, fiindcă neamului nostru i-se denega dreptul la propășire și în cele sufletești și în cele materiale.

Acum însă suntem liberi, putem munci și visă în deplină libertate.

Bunul D-zeu a dăruit însă neamului nostru libertatea în vremuri grele, când „marea vieții” este agitată la culme. Faptele pe care le vedem și despre care cetim zilnic ne îndreptătesc să credem că omenimea s'a abătut dela D-zeu și s'a cufundat până preste cap în plăcerile legate de materie. Patimile cele mai urâte: caleneea, lăcomia, ura, pisma, dorul de a se cocoșă cât mai sus, fără nici o cultură și fără nici o muncă, stăpânesc și guvernează lumea. Și dat fiind adevărul, că păcatele să răspândească repede ca focul, grija de căpetenie a tuturor sufletelor nobile trebuie să fie munca sfântă de a apăra cât se poate neamul de boala veacului.

Acum e timpul să ne punem pe muncă cu toată știința și idealismul. Acum trebuie să predicăm mai cu foc și preoții și laicii tineretului faptele glorioase ale strămoșilor. Purtarea nobililor daci, cari mai bine au băut păharele de otravă de cât să se prostearnă ca sclavi înaintea învingătorilor, trebuie să o povestim copiilor zilnic ca să se întipărească bine în

mintea lor frumseța și nemurirea eroismului.

E necesar să descriem tinerelor odrasle în colori cât mai vii figurile tuturor eroilor neamului nostru ca Mihai Viteazul, Ștefan cel mare, Horea, Cloșca, Crișan și Avram Iancu, spunându-le cu toată dragostea părintească că vremurile de astăzi au să treacă ca un vis urât și că lumea convingându-se singură de urmările păcatelor ei de astăzi, își va veni în fire și atunci toți speculanții slăbiciunilor omenești, cari au „consumat” și „figurat” vor trece pe vecie în domeniul uitării, aceea însă cari vor trăi și străluci pentru totdeauna în amintirea și iubirea neamului sunt cei ce și în mijlocul ispitelor celor mai amăgitoare se luptă, să zbuțimă și muncesc pentru binele și mărirea neamului.

Mărirea și nemurirea acelor Români cari s'au ocupat cu sufletul trebuie să le vestim la toate colțurile de stradă. Trebuie să punem față în față pe cel mai iscuțit mercenar al zilelor noastre cu Eminescu, Vlahuță, Caragiale și Coșbuc ca să vadă și să se convingă tinerimea noastră cari comori sunt mai frumoase și mai prețioase cele ce satură stomacul, ori cele ce înveselesc și înalță sufletele.

Cu ziua de anul nou să începem cu toți, cari am supraviețuit cruzimile războiului, să faurim o lume mai frumoasă și mai bună decât lumea pe care am trăit-o în robie. Și lumea aceasta nu o putem fauri altcum decât dacă animalismului care încearcă să cuprindă în ghiarele lui omenimea îi opunem motive puternice din viață religioasă morală și din domeniul culturile.

În războiu oamenii și-or frământat mintea ziua și noaptea cum ar putea inventa cele mai groaznice instrumente de omor, acum în pace, datori suntem să muncim fără ragaz și să căutăm toate mijloacele prin care se putem vindeca ranele cauzate de războiu și să aducem la viață toate pornirile nobile și frumoase ale sufletului cari au adormit ori s'au pupernicit în tranșeie. Fiecare din noi are datorință sfântă ca cu o sârguință de furnică să răsfoiască sf. scriptura, literatura și istoria și să culeagă toate cuvintele prin care se pot nobilita și încuraja sufletele.

Acele locuri să le căutăm mai ales din toate cărțile bune prin care putem face clară ca lumina soarelui tuturor fraților necesitatea muncii și iubirea pentru că munca și iubirea sunt atât de puternice încât ele pot clădi și învia tot ce au risipit

cele mai puternice tunuri. Din miile și sutele de mii de hârburi pe care le-a făcut războiul, munca sârguincioasă iarăși poate clădi case și palate. Ogoarele pe cari tunurile ca niște pluguri uriașe le-au întors pe dos munca încetul cu încetul iarăși le poate aduce în starea binecuvântată de mai înainte. Natura care și ea a suferit atât de mult de pe urma războiului prin munca omenească iarăși va deveni răi cuvântător.

Munca însă nu va reclădi numai ruinele, ci va aduce liniște și fericire și în suflete. Patimile pe cari le-a răscolit războiul numai munca le va aduce iarăși în starea lor normală. Prin predicarea intensă și iscusită a muncii vom produce o lume nouă pe mormintele și ruinele săpate de războiu.

Ura a înveninat toată lumea și pe fiii aceluiași popor. Ura a rupt toate rețelele de comunicație tehnică, ura a tăiat toate legăturile sufletești dintre popoare, ura s'a pus în serviciul tiranilor ca să muncească pe cei roșiți și neîndreptățiți. Suferințele produse de ură ne le va putea sană altcineva decât nobila rivala a acesteia iubirea, floarea aceasta, cea mai frumoasă a simțirii omenești.

Iubirea va aduce iarăși la un loc pe toate popoarele. Iubirea va face pe asupritorii de ieri să înțeleagă că fieștecare om are dreptul să se folosească de darurile lui D-zeu. Fiecare om trebuie să-și vorbească limba și să-și iubească legea și glia. Și aceia ce nu a putut să realizeze forța brutala, adecă să facă respectată dreptatea fiecărei națiuni va face iubirea. Iubirea va mlădia, va direge aceia ce a rupt și nimicuit tunul de calibrul cel mai mare. De accia unde găsiți argumente pentru acest mare și prețios sentiment dați-le în vileag, faceți-le auzite din colibe până în palate.

Edificatorii lumii noi nu vor face lucru complet, dacă muncii și iubirii nu-i vor adauge și armele puternice ale culturii și ale credinții. Războiul, dar mai ales timpul critic după războiu, ne-a dovedit cu prisosință, că și alfabetismul poate fi chiar așa de periculos ca și analfabetismul. *Efectele culturii deprind dela calitatea capului și inimii în care s'a sălășluit. Într'un cap pervers și într-o inimă rea cultura poate deveni arma de atac contra a tot ce are omenimea mai bun și mai frumos, chiar așa precum în niște creeri ordonați și în o inimă nobilă cultură este un izvor de cele mai mari binefaceri. De*

aceea cultura trebuie însă-și se arete pe adevărații ei reprezentanți, iar pe aceia cari caută să-o falsifice și o folosesc spre scopuri mârșave, trebuie să-i țintiească la stâlpul rușinii. Răspândirea culturii adevărate va fi încă o garanță pentru însănătoșirea și propășirea omeniei.

Și acum să vorbim la fine despre coroana puterilor care este mai chemată să înnoiască lumea și aceasta este *creștința în D-zeu*.

În viața nici unui neam nu-a jucat credința un rol atât de mare și evident ca în viața neamului nostru.

În timpul năvalirilor barbare credința în D-zeu era puterea care ținea la un loc pe strămoșii noștri în creerii munților. Credința în D-zeu ne-a făcut chiar un neam deosebit care a putut să înfrunte toate primejdii veacurilor. Și chiar în decursul războiului mondial au fost clipe când eram ocoliți de dușmani din toate părțile și numai aveam binevoitor pe nimeni, decât pe bunul D-zeu care în ultimul moment a înfrânt puterea dușmanilor și a dat învingerea neamului românesc. Având o credință puternică în D-zeu au suferit strămoșii noștri atâtea veacuri, știind și fiind convinși că bunul D-zeu nu va lăsa să piară dreptatea. Credința ne-a fost scut în trecut și ea trebuie să ne rămână scut și pe viitor. Un neam credincios este un neam tare, pentru că credința în D-zeu este izvorul tuturor faptelor mari, *unde este credința, este și eroism și unde este eroism, este viața și glorie*.

Pentru toate acestea dorința de anul nou a scriitorului acestor șire este, că toți barbații idealști, onești, credincioși și muncitori ai României Mari să se adune într-o falangă puternică și să înceapă opera mândră a întemeierii unei lumi nobile și frumoase, scriindu-și pe drapel:

Muncă, iubire, cultură și credință și atunci cu ocaziunea primului an nou în România Mare se putem zice:

Viață fericită îți poftim și vei avea tu neamul nostru românesc.

Rusticus.

Cronica bisericească.

Unirea Bisericilor. — Alegerea de Mitropolit-Primat.

Evenimente de însemnătate epocală s'au petrecut în viața noastră bisericească în cursul săptămânii premergătoare sf-lor sărbători ale Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos:

Înălții prelați ai bisericii din vechiul regat și ai bisericilor din provinciile eliberate, întruniți în sinod, au proclamat cu o deosebită solemnitate, *unirea bisericilor ortodox-române din Ardeal, Bucovina și Basarabia cu biserica din vechiul Regat, într-o unică Biserică autocefală ortodox-română a României-Mari*.

Marele colegiu electoral, compus din membrii sf. Sinod, ai Consistorului suprem și membrii ortodocși din Cameră și Senat *au ales de Mitropolit-Primat al Bisericii României-Mari pe P. S. Sa părintele episcop al Caransebeșului Dr. Miron Cristea*.

Actul investirii noului Mitropolit primat, precum și a Mitropolitului Bucovinei Dr. Vladimir de Repta și a P. S. Sale părintelui nostru episcop *Ioan I. Papp*, s'a petrecut la palatul regal în sala tronului cu o pompă deosebită, conform ceremonialului prescris.

În sala tronului erau adunați membrii guvernului, ai sf. Sinod și ai Consistoriului, parlamentarii, și autoritățile militare.

La ora 12 jum. sosesc Suveranii întovărășiți de principesa Elisabeta și suita regală. La

ora 12 și trei sferturi cortegiul mitropolitan cu alaiul protocolar: doi ofițeri de strajă călări, în frunte cu prefectul Capitalei d. general Nicolescu, urmat de un pluton de jandarmi călări, apoi doi membrii ai Consistoriului, mitropolitii Miron Cristea și Pimen, mitropolitul Bucovinei cu episcopul Aradului, al pluton de călăreți și la urmă președintele Camerei în automobil.

Suveranii i-au loc pe treptele tronului și se introduc rând pe rând cu suita protocolară cei trei ierarhi.

După citirea decretelor de investitură și înmânarea cărjelor arhipăstorești de către Suveran, fiecare dintre cei investiți, au rostit cuvinte de mulțumire, de credință către tron și țară și de preamărire a Bisericii și învățăturilor Mântuitorului. S'au spus și cuvinte de făgăduință pentru activitatea cea nouă a înalților preoți și îngrijitori ai sufletelor creștinești la cari a răspuns regele cu următoarea cuvântare:

Înalt Prea Sfințiți Părinți!

Zice în Sfânta Scriptură: „Cel ce seamănă cu lacrimi, cu bucurie vor secera: mari lucruri a făcut Domnul cu noi”

Și într'adevăr, mare e ziua aceasta în care frații de o credință și de o limbă, după veacuri de tristă și nedreaptă despărțire, își pot întinde mânele spre vecinica unire duhovnicească.

Înalt Prea Sfințiți Părinte!

I. P. S. Ta fiind ridicat la cea mai înaltă treaptă a Sfintei Biserici Române cu vie mulțumire Ți-am înmănat după vechile datini, toiagul arhiepiscopal; ca să oblađuiești cu dragoste și îngăduință turma ce îți este încredințată.

Această veche Mitropolie a Țării Românești, sub ocrotirea căreia se aflau și binecredincioșii fii de peste munți în timpurile marilor Domni munteni, își chiamă din mijlocul fraților împilați până acum sub mâni străine, pe purtătorul cărjei sale mitropolitane.

Te poți mândri I. P. S. Părinte de a fi urmașul atâtor mitropoliti erlavioși cari au fost podoaba acestui scaun arhiepiscopal. Barbați ca Grigore al II., sub a cărui vladicie s'au tălmăcit cele douăsprezece mine și, mai cu deosebi, ca Antim care păstora în fericitele vremi ale lui Constantin Basarab Brâncoveanu, încălzind pe fiii săi sufletești cu cuvântul și învățătura evanghelică, au dat mitropoliei din București un renume care strălucia și peste hotarele țării.

Chemat la scaunul mitropolitan, I. P. S. Ta ai părăsit o eparhie dragă inimii Tale, al cărei conducător sufletești ai fost în timpuri grele de lupte naționale, dar și în clipele cele mai înălțătoare ale neamului. Urcându-te pe scaunul arhiepiscopal al Ungro-Vlahiei ai frumoasa menire de a înfăptui politica religioasă a lui Mihai Viteazul, care prin înființarea Mitropoliei ortodoxe dela Alba-Iulia ținea să apropie și să unească bisericește toate țările românești.

De atunci până în zilele mărețe ale Unirii ce Atotputernicul ne-a dăruit să le trăim, clerul de peste munți, în timpul luptelor grele și suferințelor de martir, a știut să păstreze alături de sfânta candelă a credinței strămoșești, flacăra nestinsă a vieții și simțirii naționale. Aceasta dă alegerii întâiului Mitropolit Primat al României-întregite o deosebită semnificare.

Sunt încredințat că chemarea I. P. S. Tale va aduce roade fericite pentru organizarea temeinică și unitară a Bisericii române, precum și pentru întărirea credinței, izvorul nesecat al faptelor bune și al înălțării sufletești.

Din tot sufletul îți urez o lungă și rodnică activitate arhipastorală.

Înalt Prea Sfințiți Părinte!

În urma mărețului act al realipirei frumoasei Bucovine la patria mamă și în puterea vechilor datini, cu mare dragoste și cu deosebită mulțumire am întărit I. P. S. Tale purtarea cărjei mitropolitane a Bucovinei. Veți privi aceasta ca

un semu vădit de recunoaștere a deosebitei râvne ce ai desfășurat în buna conducere pastorală a turmei încredințate Ție. Frumoasele monumente religioase se ridică la Suceava, Rădăuți, Putna ca o vie mărturie a evlaviei vrednicilor Voivozi ai Moldovei; ele ne amintesc asemenea, că credința la un popor este singura temelie trainică pe care se poate rezimă viitorul.

Cu mare nerăbdare aștept să pot veni și Eu în Bucovina de a mă închina la aceste sfinte ctitorii și a înveseli sufletul Meu la bogățiile și comorile de artă religioase din toate mănăstirile Bucovinei. Grijă ce ai purtat de păstrarea lor a găsit un răsunet de vie recunoștință în inimile credincioșilor. Din tot sufletul urez I. P. S. Tale încă mulți ani de fericită arhipastorie.

Înalt Prea Sfințiți Părinte!

În urma Unirii ținuturilor de peste munți cu patria mamă și în puterea vechilor datini, cu deosebită bucurie Ți-am dat întărirea convenită pentru păstoria poporului ortodox din eparhia Aradului.

Cunosc grelele lupte ale acestei episcopii dela marginea României, cea mai expusă la bătaia valurilor străine, și aduc în ziua aceasta, prinosul nostru de recunoștință pentru vrednicii luptători ai bisericii române, precum și mărturisirea sentimentelor noastre de dragoste pentru scumpii voștri poporeni de pe malurile Mureșului și ale Crișului, îndemnându-i ca și pe viitor să-și păstreze cu acțiași credință limba și legea strămoșească. Întru mulți ani de rodnică păstorie.

Înalt Prea Sfințiți Părinți!

Mergeți și întoarceți-vă acum la scaunele voastre episcopale și urmați a apropia cât mai mult de Biserică sufletele credincioșilor, propovăduind, în aceste vremuri de grele încercări morale, tuturor treptelor sociale iubirea aproapelui, buna înțelegere și pacea obștească. Întăriți în inimi frica de Dumnezeu, ferirea de nedreptate și fapte rele, respectul ocârmuitorilor către ocârmuiți și al acestor din urmă către autoritate. Numai prin păstrarea și întărirea unor asemenea sentimente putem avea o Țară bine întemeiată cu o propășire sigură în timp de pace și o puternică pregătire pentru orice vreme grea.

Vă mulțumesc din adâncul sufletului pentru bunele urări ce ne-ați adus reginei, mie și familiei mele.

Solemnitatea s'a sfârșit în mijlocul unei mari însuflețiri. Regele și regina s'au întretinut câțva timp cu prelații și cu unii deputați și senatori.

S'a format acelaș cortegiu ca la sosire cu acelaș ceremonial protocolar și noul ales și întăriții ierarhi s'au îndreptat apoi spre reședința mitropolită.

Lume multă curioasă umplea piața Carol și laturile căii Victoriei.

După săvârșirea ceremonialului dela palat, noul mitropolit al țării a fost condus la mitropolie și instalat în înaltul scaun.

La intrarea în biserică a fost întâmpinat de arhierul Chioșe Ploșteanu, înconjurat de înaltul cler, și condus până în fața altarului, unde a luat loc în scaunul mitropolitan. Apoi, vicarul mitropolitan a oficiat slujba religioasă față fiind ministrii, mitropolitii Vladimir de Repta al Bucovinei, Pimen al Moldovei, arhiepiscopul Nicodim al Chișinăului, P. S. Sa părintele nostru Episcop, episcopii Buzăului, Dunărei de Jos, arhierii Antonovici dela Huși, Gurie dela Iași, Eyghenie Humulescu, membrii Consistoriului superior bisericesc, protoerii Capitalei, Ilfovului, etc.

După oficierea slujbei bisericești, d. ministru al cultelor, Borcia, a citit decretul regal de numire a noului mitropolit.

A vorbit, apoi, vicarul mitropoliei, urându-i bunăvenire, și i-a răspuns mitropolitul Miron

Cristea, după care, toți cei de față au trecut în sala de recepție.

Înainte de a începe recepția, au vorbit d. Borcia ministrul cultelor, Iorga, președintele Camerei, și pr. Popescu-Moșoaia.

A răspuns noul ales după care cei prezenți au fost invitați la bufet.

Apel

cătră toți președinții cercurilor religioase din despărțământul protopopesc Arad al asociației „Andrei Șaguna”.

Întrodus regulamentul asociației „Andrei Șaguna” îndată după constituirea despărțământului, a rămas în sarcina fiecărui membru, ca pătruns de necesitatea unei activități pastorale mai fecunde, să desvolte toate forțele intelectuale în cadrul acestor statute.

Este adevărat, că dela constituire abia au trecut trei luni; este adevărat, că timpul nepriincios din acest anotimp a fost foarte nefavorabil; că impracticabile au fost căile de comunicație și că în consecință întrunirea cercurilor religioase a fost stânjenită, — cu toate acestea avem convingerea, că fiecare dintre onorații preoți a meditat asupra importanței organizației noastre, în care și cel mai umil preot va trebui să strălucească ca un far luminos. Fiecare dintre noi deci se va înarmă cu armele cunoștinții și va căuta ca între marginile posibilității să pună în practică acestea statute, menite a strânge rândurile noastre și a da o directivă vieții poporului nostru într'un adevărat sens creștinesc.

În mijlocul frământărilor de cari este preocupată toată suflarea românească, timpul trece cu pași repezi și nu peste mult va suna ceasul când fiecare va trebui să-și dea seama: cu cât am contribuit la propășirea misiunii noastre. Îmbunătățirile sunt așteptate pe toate liniile, iar o acțiune efectivă ar fi salutată cu celea mai vii aprobări din partea tuturor doritorilor de bine.

Precum în trecut mântuirea neamului nostru pe acestea plaiuri binecuvântate a fost posibilă numai prin porțile sănții noastre biserici dreptmăritoare, așa, întocmai, și în aceste zile de mărire națională, element de galvanizare trebuie să rămână preoțimea noastră.

Convinși, că aducem un bun serviciu cauzei de carea ne însuflețim, invităm onorata preoțime din despărțământul protopopesc al Aradului, ca la apropiata întrunire a cercurilor religioase — care mult nu mai poate întârzi — să ia în dreaptă judecată apelul prezent și să stăruie pentru îndeplinirea lui.

Biroul despărțământului protopopesc Arad al asociației „Andrei Șaguna”. Măndrulo.

Iancu Ștefănuț, **Constantin Mihulin,**
preș. despărțământului. secretar.

Care neamuri vor câștiga războiul?

— Predică la vremile noastre.* —

„Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați.”

Trăim și trecem I. C. prin vremuri istorice. După război mare și îndelungat parcă să orânduiește de nou pe veacuri înainte soarta tuturor neamurilor din lume. Ați auzit, ați cetit că acolo sus la Paris în Franța să ține marele sfat de pace și orânduire nouă a țărilor și neamurilor. Acolo la masa verde a păcii să fac mari schimbări. Să șterg granițe, să mută hotărâ, state, țări întregi să distramă, altele să refac și preste tot parcă o lume veche să îngroapă și alta nouă se ridică, se clădește pe urma și pe ruinile ei.

Și noi Românii suntem acolo undeva pe masa și în socotelile sfatului de pace. După jertfele și sângele vărsate cu belșug pe toate

* Din volumul de predici „Spre Canaan” ce va apărea în Tipografia diecezană.

fronturile războaielor și suferințelor și noi Românii am cerut o altă soartă mai bună, o altă orânduire mai dreaptă.

Și după ce sute de ani am suferit și strigat înzadar, de data asta învățații neamurilor mai cu băgare de seamă s'au uitat preste noi. De data asta dorința, cererea noastră cea mai stăruitoare ni-s'a împlinit. Hotărâle blăstămate cu cari eram despărțiți noi „cei de un sânge și de o lege” ca la un semn dat au perit și iată-ne azi pe toți în aceeaș casă, în casa și patria noastră. Hotărât acesta e un câștig, un câștig pe care cu suspinuri l-au dorit și așteptat toate generațiile (rândurile de oameni) neamului nostru.

Dar afară de acest câștig al unirii mai este și un alt fel de câștig de războiu pe care va trebui să-l avem, să-l dobândim. Mai este un fel de câștig pe care nu ni-l poate da nici luă sfatul de pace dela Paris. Acela este, dragii mei, **premenirea, înoirea, întărirea noastră morală.** Acesta câștig nu trebuie uitat, nici așezat la urmă ci dimpotrivă el trebuie ridicat și pus în fruntea tuturor.

Hotărât acele neamuri vor eși cu câștig statornic din războaiele vremilor noastre cari au înțeles și înțeleg chemarea de premenire morală a războiului. Căci orice s'ar zice despre războiu că, l-au făcut diplomația, sau capitalismul, sau egoismul (adica ceea dela ocărnuiri, sau ceea dela băncile cele mari cu banii lor cei mulți) ei își are ca autor (făcător) pe acela carele a zis că nici un păr din capul nostru nu să mișcă de acolo fără voia și știrea lui. Războiul a fost strigătul Domnului de chemare și premenire morală a neamurilor.

El a venit cu foc și suferință pentruca prin ele trecând omenirea dezăzută să se curețe, să facă premenirea morală.

Ca o furtună a fost războiul, ca o furtună care distruge, sfarmă, doboară dar tocmai prin violența (asprinea) ei curăță înădușala morală, face aerul — moralul — mai ușor, mai curat, mai sănătos.

Acele neamuri vor câștiga dară războiul cari au înțeles chemările morale ale războiului și trecând prin „focul Domnului” (Isaia, și suferințele războaielor s'au curățit, întărit credința în Dumnezeu, virtuțile, moravurile cele bune. Acele neamuri vor dobândi războiul cari din tranșele (fronturile) morții și câmpurile suferințelor s'au întors acasă mai apropiate de Isus și poruncile lui.

Și iarăș câștig statornic numai acele neamuri vor avea cari, reînțorse din lupte și ofensive pline de biruință și glorie, vor putea duce și aici acasă cu izbândă o altă luptă și ofensivă: a premenirii morale.

La toate neamurile, pe toate terenele să observă (să poate băga de samă) o grozavă decădere morală (slăbire de moravuri). O lăcomie ne bună de a facea bani, averi și plăceri a umplut lumea de uzurari, de geșeftari, cari zi de zi au omorât, au stâns mila, adevărul, iubirea, dreptatea. Curente purtătoare de otravă și moarte s'au pornit în lume și amenință cu distrugere (cu spargere) credința, biserica, familia tot ceea ce Hristos ne-a lăsat curat, sfânt și bun.

Parcă chiar Antihrist cu toate minciunile și relele lui a pornit ofensivă să distruge credința, moralul: temelie neamurilor.

Acele neamuri vor câștiga războiul cari ajutate de mai multă credință și mai curate moravuri — vor putea mai degrabă să oprească în loc decăderea morală și năvala curentelor primejdioase. Acele neamuri vor câștiga biruința deplină cari din defensivă vor trece apoi în ofensiva cea mare și sfântă a curățirii, premenirii morale: vor sugruma fără cruțare uzura, geșeftăria, vor omori corupția, vor călca în picioare minciuna, viclenia nedreptatea făcând să simțiți odată împlinite vorbele psalmistului: „Mila și adevărul s'au întimpinat, dreptatea și pacea s'au sărutat, adevărul din pământ a răsărit și dreptatea din ceriu a privit” (Psalm 84, 11, 12)

Dacă deci azi hotărâle ni s'au lărgit și ele cuprind aproape întreg neamul nostru aceasta încă nu înșamnă că am câștigat deplin războiul. Pentruca câștigul nostru să fie deplin și statornic trebuie să facem să strălucească în toată lumina ei și în toată întinderea pământului românesc: credința, virtuțile, moravurile cele bătrâne, curate și bune ale neamului nostru. Numai o Românie așezată pe temelile moralului, pe temelile credinței părinților nostri, înșamnă un câștig adevărat și statornic.

Deapurarea să ne gândim, niciodată să nu uităm noi Românii că mărirea, țaria noastră de azi e legată de ceea ce ne-a ajutat să ne ridicăm: de credința și moravurile cele bune de ieri. De le vom părăsi înzadar să lărgesc hotărâle noastre căci unde cresc hotărele, dar scade credința, moralul nu e bine. De acest rău și istoria ne înșamnă să ne ferim. Istoria ne arată că mărirea și puterea oricărui popor din istoria lumii ține până când el a ținut la credința și moravurile celea bune. Când l-a pierdut nu i-a mai trebuit alți dușmani căci necredința și decăderea morală au fost cei mai cumpliți dușmani cari l-a surpat puterea și mărirea.

Dacă deci ne-ar întrebă cineva care neamuri vor câștiga războiul, numai un răspuns bun i-am putea da: acele neamuri vor câștiga războiul cari având mai multă țarie și valoare (avere) morală vor ști și putea să așeze pe această temelie morală ceea ce vor căpăta.

Precum în decursul războiului ziceau unii că războiul îl va câștiga cel din urmă glonț, alții cel din urmă crițar și iarăș alții cel din urmă om și dărab de pâne și pe urmă să adeveri că sfințenia, dreptatea, moralul cauzei câștigă războiul; așa și acum nici cel din urmă kmetru de pământ ce-l va căpăta mai mult atare neam nici cea din urmă convenție comercială mai favorabilă (cea mai bună târguială și legătură de neguțatorie) ci cel din urmă gram (font) de valoare și greutate morală cel va trage mai mult la cumpănă neamurile lumii — acela va câștiga cu adevărat războiul.

Toți dară cari vreți să miși auziți ce să petrece despre noi la Paris — gândiți-vă la aceste adevăruri.

Deapururi să ne gândim că este un câștig pe care nu ni-l poate da nici luă Parisul: țaria, valoarea noastră morală. Orice ar veni dela sfatul păcii, până avem această țarie, de nimica nu ne temem.

Dar lipsa și pierderea ei ar fi o mai mare primejdie decât oricare alta ce ne-ar putea veni dela Paris, Londra sau Newyork.

Și nici nu ar putea să fie altcum, căci doar deasupra sfatului de pace stă Domnul, împăratul neamurilor, care ridică și smerește neamuri după credința și valoarea lor morală.

El este și acolo „puterea” cea cu adevărat „mare.” Pre El înainte de toate să-l avem sprijin și pretin, căci „de vom fi nădăjduindu-ne spre dânsul ne vom mântui printr'ânsul.”

Cu adevărat de vom simți că El este cu noi și ni ne vom sili ca și noi să fim cu El și poruncile lui atunci vom putea ridica fruntea fără frică strigând: „cu noi este Dumnezeu înțelegeți neamuri — și puteri — și vă plecați” și ne dați ceea ce e al nostru. Atunci și numai atunci am câștigat cu adevărat războiul.

Ioșif Trifa preot.

INFORMAȚIUNI.

Urăm cetitorilor, colaboratorilor și sprijinitorilor ziarului nostru An nou fericit.

Hirotoniri. Candidații de preoți: Alexandru *Baba*, Amos *Oprîș* și Nicolae *Marcu*, din arhidieceza Transilvaniei, au primit darul preoției prin punerea mânilor P. S. Sale părintelui nostru episcop *Ioan*.

Crăciunul în Arad. În biserica catedrală din Arad în ziua întâia a sf. sărbători a servit sf. liturghie P. S. Sa di episcop diecezan *Ioan I. Papp*, asistat de protopresbiterii: Dr. G. *Ciuhandu*, M. *Păcățian* și Tr. *Vățian*, presbiterii: Dr. T. *Botiș* și E. *Crăciun* și diaconii: Dr. L. *Jacob* și I. *Cioara*. În cursul sf. liturghii a hirotonit întru presbiter pe diaconul Alexandru *Baba*, ear pe ipodiatonul Amos *Oprîș* întru diacon. La sfârșitul serviciului dumnezeesc P. S. Sa și-a rostit pastorală de Crăciun, care prin actualitatea cuprinsului bogat în învățături și sfaturi creștinești și prin predarea însuflețită a impresionat adânc și au înălțat mult sufletele credincioșilor, adunați în număr mare în sf. biserică. — A doua zi a servit sf. li-

turghie și a predicat părintele protopop Traian Văftan, asistat de preoții E. Crăciun și Alexandru Baba. — În ambele zile P. S. Sa a întrunit la masă șefii autorităților militare și civile și pe fruntașii vieții noastre bisericești din localitate.

Anul nou în Arad. Primul an nou, ce ni s'a dat să-l avem pe pământul României-mari, s'a prăznuit și în Arad în mijlocul unei bucurii și veselii generale. În biserica catedrală a servit sf. liturghie părintele protopop Traian Văftan, asistat de preoții Vasile Olariu și E. Crăciun. Predica a rostit-o părintele E. Crăciun. La sfârșitul sf. liturghii s'a oficiat Te-Deum și s'au înălțat rugăciuni pentru sănătatea și îndelunga viață a M. Sale gloriosului nostru rege Ferdinand I. și a augustei familii domnitoare. P. S. Sa a primit felicitări de anul nou din partea tuturor autorităților bisericești, civile, militare și școlare, precum și a credincioșilor parohiei centrale din Arad. La serbarea de anul nou arangiată de reg. 93 din Arad a luat parte și P. S. Sa.

Ferile sf. sărbători ale Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos la institutul teologic și școala normală diecesană s'au început în 22 Decembrie 1919 (4 Ian. 1920) și durează — în urma lipsei de combustibil — până în 18/31 Ianuarie 1920 inclusive.

Biserica ceho-slovacă s'a rupt de Roma. Preoțimea ceho-slovacă a decretat despărțirea bisericii romano-catolice din Ceho-Slovacia de scaunul papal, ștergerea celbatului și întemeierea unei biserici naționale ceho-slovice.

Adunarea cântecelor de războiu. Consiliul Dirigent sub Nr. 23250/1919, a ordonat învățătorilor să adune și se prezinte prin revizorat toate cântecele de războiu de ori și ce caracter ar fi, precum și alte melodii populare ca: doine, colinde, bocete, cântece de stea ori melodii de joc. S'ar face bun serviciu cauzei, dacă s'ar fixa pe note și s'ar înainta asemenea cântece, revizoratului de ori care intelectual român.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 2655/919.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din districtul Consistorului din Arad.

Onor. Consiliu Dirigent, resortul cultelor și al instrucțiunii publice din Cluj cu actul Nr. 23.633/919 de datul 22 Decembrie a. c. a asemnat la percepătorul regal român din Arad, pe seama preoților ajutorul lunar de scumpete pe lunile Iulie—Decembrie 1919 invitând Consistorul să ridice acest ajutor dela percepător și să-l distribuie preoților pe lângă următoarele condițiuni:

Preotul Dr. Ioan Felea — fiind chemat dela începutul semestrului la miliție — nu beneficiază de acest ajutor.

Pentru preotul Gheorghe Rista din Ohaba s'a asemnat ajutorul în întregime cu observarea însă, că dacă respectivul preot până la finea anului 1919 nu-și va ocupa postul său, în viitor nu va mai putea beneficia de competențele sale regulate.

Preoților intrați în funcțiune la stat sau la armată, să va plăti ajutorul și pe luna aceea, în care s'au departat din funcțiunea lor bisericească.

Cateheților provizori adecă profesorilor de religie și profesorilor suplinitori și practicanți instituiți dintre preoți li-se va plăti ajutorul până la sfârșitul lunii Septembrie, deoarece membrii corpului didactic sunt numiți și și-au primit sau li-și vor primi retribuțiunile lor dela 1 Octombrie 1919 înainte.

Ajutorul de scumpete de 300 cor. se compună așa fel, că dacă cineva a intrat în oficiu în cadrul acestui an, ajutorul se solvește numai începând cu luna ce urmează după ocuparea oficiului; iar dacă vre-unul a reposat, — pe luna respectivă, în care s'a întâmplat moartea, poate ridica ajutorul văduva sau tutorul orfanilor.

Dela sine se înțelege, că dacă cineva a ridicat deja acest ajutor dela percepător, nu-l poate ridica și dela cassa consistorială.

Pentru executarea ordinului Onor. Consiliu Dirigent, dispunem următoarele:

Conducătorul oficiului protopopesc va avea să compună fără amânare conspectul preoților și văduvelor, cari sunt îndreptățiți la acest ajutor.

Pe baza acestui conspect vidimează chitanțele, dacă le află în regulă și în conformitate cu indicațiunile de mai sus, apoi le restituie celor interesați pentru a le putea prezenta cassei consistoriale, spre solvire.

Dacă însă, din cauza dificultăților de comunicațiune, — protopopul de bună voie ia asupra sa sarcina și răspundabilitatea morală și materială de a împărți însuș acest ajutor preoților și văduvelor din tractul său, atunci — prezentându-se în persoană, cu conspectul celor îndreptățiți, — ridică dela cassa consistorială competențele preoților săi și după distribuție, cel mult în 30 de zile, prezintă cassei consistoriale socoată în regulă alăturând și chitanțele, cari trebuie să fie scrise frumos, legibil, pe jumătate coală, și papir acceptabil.

Pentru uniformitate dăm aici și formularul de chitanță, precum urmează:

Chitanță

..... cor. adecă
..... coroane, care sumă licvidată de Onor. Consiliu Dirigent, resortul cultelor și al instrucțiunii publice din Cluj cu rezoluțiunea de sub Nr. 23.633/1919 dato 22 Decembrie 1919 și asemnată din cassa statului, — subscrisul am primit-o pe calea superiorității mele diecezaie, din cassa Consistorului diecezan ort. rom. din Arad, ca ajutor lunar de scumpete pe lunile

Dat, în
..... cor. preot
..... adecă în

Cei îndreptățiți la acest ajutor sunt datori a prezenta protopopului chitanțele spre vidimare, în termen de 3 (trei) zile.

Arad, 23 Decembrie 1919 (5 Ianuarie 1920.)

IOAN I. PAPP
Episcop.

Nr. 2624/1919.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale de sub jurisdicțiunea Consistorului ort. român din Arad.

Pentru regularea uniformă a dotației corpului didactic peste tot de sub ascultarea Onoratului Consiliu Dirigent Român, acesta — ca Resort de Culte și învățământ — a luat, prin ordonanța sa Nr. 20.300/919 din 5 Noembrie a. c., dispozițiunile necesare, pe cari, cu privire la învățătorii școlii primare, le comunicăm în următoarele:

„Învățătorii dela școlile primare, cari au la baza studiilor pedagogice o pregătire mai mică de patru clase secundare (gimnaziale, reale sau civile), sau peste cele 4 clase secundare un curs pedagogic numai de unul sau doi ani, încep cu clasă XI gradația 3. și pot înainta până în cl. VIII gradația 1.

„Învățătorii cu 4 clase secundare și cu școala normală (preparandie) completă (de 3 sau 4 ani) primesc pe lângă salariul de cl. XI—VIII, un adaus de serviciu între 1600—800 Lei, după mărimea localității în care funcționează (conform tabloul B)

„Directorii mai primesc și adausul pentru conducerea școlii conform § 21 al art. de lege XV din 1913, însă în Lei, și anume:

la școala cu 3—6 puteri didactice... 200 Lei,
" " " 7—10 " " ... 300 "
" " " peste 10 " " ... 400 "

„Învățătorii-ajutători (cursiști dela Săliște) vor primi câte 250 (două sute cincizeci) Lei lunar și adausul de vestminte.”

Se observă, că această regulare a dotațiilor învățătorescilor, care nu mai face deosebire între învățătorii confesionali și comunali și între cei de Stat, are numai un caracter provizor, după care va urma regularea salarelor, în mod uniform, pe cale legislativă pentru întreaga Țară-Românească-întregită.

Ameliorările de dotațiune sunt de a-se face retrograd, dela 1 Sept. a. c.

Prin urmare comunele noastre bisericești susținătoare de școale, cari nu pot să deie întregirea nouă a salarelor, vor avea — în înțele-

gere cu învățătorii interesați — să gătească de urgență rugățile de înaintat cătră On. Consiliu Dirigent Român la Cluj, și ajustate cu obișnuitele documente și informațiuni, să i-le trimită pe calea Revizoratului școlar competent.

Pe pagina următoare se tipărește tabloul B, despre retribuțiunile învățătorilor dela școlile primare.

Arad, din ședința consistorială dela 19 dec. 1919 (4 Ian. 1920.)

Consistorul ortodox român din Arad.

Nr. 2541/1919.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale de sub jurisdicțiunea Consistorului ort. român din Arad.

Prea Vener. Consistor mitropolitan, prin hârtia sa Nr. 232 M. datată din ședința plenară mitropolitană dela 5/18 Noembrie a. c., a binevoit a ne pune în cunoștință de cauză despre mai multe lucruri privitoare la reforma învățământului primar.

Întâi de toate suntem încunoștințați, că încă în luna august a. c., s'au întrunit la Sibiu, delegații On.-lui Consiliu Dirigent și ai Bisericii noastre spre a-se înțelege asupra reformei școlare. Cu acel prilej însuși dl șef al Resortului de Culte și învățământ a avut cuvinte alese despre rolul din trecut, precum și despre cel din viitor, al școlilor noastre confesionale, cari își vor păstra și pe mai departe existența și organizația pe lângă unele schimbări.

Cu acel prilej au căzut de acord reprezentanții Bisericii și cei ai statului, că statul va ajutama și pe mai departe școlile confesionale, și că se vor face chiar și oare-cari ușorări în cazurile, în cari sarcina culturală ajunsese prea mare în vremea de stăpânire ungurească.

Tot astfel s'a făcut înțelegerea, ca pe viitor să nu se mai facă deosebire între salarizarea învățătorilor de stat, comunali și confesionali, și salarizarea să fie egală, ceace a și urmat prin Decretul special al On. C. D. Român Nr. 20.300/919.

Tot cu prilejul pomenit a fost comunicat anchetei un proiect despre înființarea unui nou tip de școală, așa numită „școală națională primară”, în privința căreia s'a emis deja decretul de inactivare sub Nr. 13.869/1919.

Tipul acesta de școală însă, este chemat să se înființeze în acele comune cari nu aveau și nu au de fel nici-o școală pentru popor. Prin urmare organele bisericești și credincioșii noștri să fie în curat cu aceea, că dispozițiunile din alineatul II, al §-ului 26 din acel Decret, nu sunt de a-se înțelege așa, că Biserica noastră ori credincioșii noștri ar fi în drept sau chiar datori să abdică de școala confesională, sau de a o da în grija statului.

În curând se va întruni Măritul Congres național-bisericesc, care e chemat a-și spune cuvântul în cauza școlilor și peste tot în privința reformei școlare; deci până atunci fiecare comună bisericească și fiecare credincios să deie tot ce este dator pentru susținerea școlii confesionale.

On. Consiliu Dirigent Român, ca Resort de Culte și Instrucțiune, a găsit că e bine să deie și o Programă analitică pentru școlile primare. Programa aceasta e lucrată după planul nostru confesional de învățământ. Deci această Programă va trebui observată din partea școlilor noastre, pânăcând regulându-se și chestiunile de drept bisericesc — să se statorească regula nouă, că la compunerea fiitoarelor programe de acest fel în ce măsură are să concurgă Biserica și în ce măsură Statul.

Toate aceste să se aducă la cunoștința comitetelor parohiale, ca scaune școlare, și la a învățătorilor.

Arad, din ședința școlară consistorială dela 19 dec. 1919 — 1. Ian. 1920.

Consistorul ort român din Arad.

Concurse.

Nr. 192/1919.

Pentru ocuparea postului de capelan temporal pe lângă preotul Gheorghe Aurariu din parohia de clasa a II-a Cutina, tractul Belințului, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate din sesia parohială;
2. Jumătate din intravilanul parohial;
3. Jumătate din pășunea ce se revine după sesie și
4. Jumătate din toate venitele împreunate cu postul de paroh.

Eventuala întregire dela stat ca capelan. Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și instrua petițiile concursuale în senzul concluzului Nr. 84/1910 al sinodului eparhial, pentru parohii de clasa a II-a și într-o Duminică, ori într-o sârbătoare, a se prezenta în sf. biserică din Cutina, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Petițiile concursuale, adresate comitetului parohial, să trimită oficiului protopresbiterial gr. or. rom. din Belinț (Belence, Temes megye). Alesul va plăti dările după pământul ce-l beneficiază și va catihiza pe elevii dela școala gr. or. rom. din Cutina fără remunerație.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

Nr. 461/1919.

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de clasa I **Dubești**, din protopresbiteratul Belinț, se scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Un intravilan parohial.
2. O sesie parohială, după foaia catastrală, parte fânaș, parte arător.
3. Stolele legale.
4. Bir preotesc de fiecare număr de casă 15 litere, jumătate grâu, jumătate cucuruz sfârmat, orf în caz când careva n'are bucate, plătește în bani cu prețul curent.

5. Întregire dela stat, pentru care însă parohia nu ia asupra sa nici un angajament.

Alesul e îndatorat a solvi toate dările după întreg beneficiul parohial și a catihiza la școala confesională din loc fără altă remunerație. Parohia fiind de clasa I, dela reflectanți se pretinde calificare de clasa întâiu.

Reflectanții vor avea să-și așternă petițiile, ajustate cu documentele recerute, precum și cu atestate despre eventualul serviciu prestat, protopresbiterului tractual *Gherasim Sârbu* în Belinț, județul Timiș și să se prezenteze într-o Duminică sau într-o sârbătoare în s. biserică din Dubești, spre a-și arăta desteritatea în rituale și oratorie.

Prezentarea se va întâmpla conform §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, dovedind mai înainte protopopului tractual, că are calificarea recerută și, dacă e din altă dieceză, că a primit înalta încuviințare a P. S. Domn Episcop diecezan de a putea reflecta la această parohie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

Ad Nr. 385/1919.

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de clasa a II-a **Budinț**, tractul Belinț, se scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie parohială de 30 jughăre, de pământ arător.
2. Un intravilan de $\frac{1}{3}$ jughăr.
3. Un extravilan de $\frac{1}{2}$ jughăr.
4. Stolele legale.
5. Întregirea dela stat, pentru care însă parohia nu ia răspunderea.

Alesul va avea să supoarte toate sarcinile publice după sesia parohială, ce o beneficiază.

Reflectanții la acest post, cari trebuie să aibă calificarea clasei, și dacă sunt din altă dieceză trebuie înainte de a concura, să se prezenteze șefului tractual, spre a-și dovedi că au această calificare și la P. S. Domn Episcop diecezan spre a-și da înalta încuviințare, vor așterne petițiile concursuale comitetului parohial din Budinț pe calea ofic. ppresb. rom. ort. din Belinț, județul Timiș, apoi se vor prezenta într-o Duminică ori într-o sârbătoare în s. biserică, spre a-și arăta îndemânătatea în cântare, tipic și oratorie, eventual și în celebrare.

Alesul va avea să catehizeze, fără altă remunerație, elevii români ortodoksi dela școala noastră din Budinț.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

Pentru deplinirea stațiunii învățătorești din formata, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt: 1. În bani 600 cor., 2. Despăgubirea de pășune după 3 capete vite, cu 35 cor. 3. Uzufructul a $\frac{1}{4}$ intravilan în preț de 40 cor. 4. Pentru participare la conferințe 20 cor. 5. Scripturistica 10 cor. 6. Venitele cantonale circa 40 cor. 7. Locuința în natura constătoare din 2 chilii și cuină; apoi grajd și intravilan. 8. Întregirea salariului dela stat.

Alesul va fi îndatorat a prevedea cantoratul în și afară de biserică; apoi a ceda jumătate din podul școlii, comunei bisericești pentru fondul de bucate.

Petițiile pentru acest post, — ajustate cu documentele necesare. — sunt a se adresa comitetului par. din Iermata și a se naînța Preaon. Oficiu ppresb. gr. or. rom. al Ienopolei (Borosjenő), având reflectanții a se prezenta, în termenul concursual, în s. biserică din Iermata, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Din ședința comit. par. din Iermata, ținută la 27 Noemvrie (10 Decemvrie) 1919.

Ioan Moga m. p., preș. com. par. *Onuf Bupte* m. p., not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* m. p., ppresbiter insp. de școale conf.

Pentru deplinirea postului de învățator la școala confesională ortodoxă română din **Lalașinț**, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.”

Venitele sunt: 1. Salar anual efectat pe credincioșii comunei Lalașinț 1000 cor. 2. Locuință cu 2 odăi în natură, cuină și supraedificatele dinpreună cu o grădină de 1200 st. □ dela comuna bisericească computate în 200 cor. 3. 4 jugh. și 400 st. □ pământ arător competența cantorală în preț de 220 cor. 4. Scripturistica 30 cor. 5. Diurne și spese de călătorie la conferința învățătorească din cultul comunei 50 cor. 6. Re-lutul de lemne în bani gata din cultul comunei 500 cor. din care se va încălzi și școala, adică: 250 cor. pentru învățator și 250 cor. pentru școală. Suma totală a tuturor emolumentelor face 2000 cor.

Învățătorul va avea să conducă elevii școlii în toată Duminică și sârbătoarea la biserică, să conducă strămile, să instrueze elevii în cântările bisericești, întrucât va ști conduce și cor, va fi preferit.

Întregirea salariului dela suma fundamentală în sus se va cere dela stat, pentru care comuna bisericească nu garantează.

De servitorul școlii se îngrijește comuna bisericească în rândul servitorilor comunali pe Nrul casei, având un salariu anual de 64 cor.

Recursele ajustate cu toate actele necesare adresate comitetului parohial din Lalașinț se vor înainta oficiului protopopesc gr. or. rom. din Lipova în termenul fixat, iar reflectanții au a se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în sf. Biserică din Lalașinț pentru a-și arăta desteritatea în cele cantonale.

Din ședința comitetului parohial din Lalașinț ținută la 31 Octomvrie (13 Noemvrie) 1919.

Ioan Hadan, președ. com. par. *Ștefan Mihailovici*, not. com. par.

În conțelegere cu *Fabriciu Manuila* protopresbiter, inspector de școale.

Pentru îndeplinirea postului de paroh dela parohia de clasa primă din **Macea**, devenită vacantă în urma abzicerii fostului preot Aurel Ciorogariu, la ordinul Ven. Consistor de sub Nr. 1095/1919, din oficiu se scrie concurs repetit cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala.”

Beneficiul de paroh e următorul: 1. Una sesiune parohială. 2. Dreptul de pășunat apartinător sesiei par. 3. Birul și stolele legale. 4. Congrua pentru care parohia nu garantează.

Alesul e îndatorat: a suportă toate dările după beneficiul său, și a catehiza la toate școlile din comună fără drept de remunerație dela parohie.

Parohia fiind de clasa primă dela recurenți se cere calificarea prescristă în concluzul Sinodului eparhial sub Nr. 84/1910,

Recursele ajustate cu documentele necesare, și cu atestat despre serviciul de până acum, sunt a se înainta în termenul concursual protopopului concernent în Chișineu (Kisjenő) județul Arad.

Recurenții, având în vedere § 33 din Regl. par., și pe lângă prealabila încuviințare a protopopului concernent, căruia au întâi ai dovedi că întrunesc toate condițiile din concurs, iar cei din altă dieceză, că au și consimțământul Consistorului diecezan, vor avea a se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Macea, spre a-și arăta destoinicia în rituale, oratorie și cântarea bis.

Chișineu la 21 Dec. v. 1919.

Dr. Dimitrie Barbu m. p. protopresbiter.

Pentru îndeplinirea definitivă a parohiei de cl. I. **Moroda**, în conformitate cu rezoluțiunea consistorială Nr. 2512/919, se scrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare lu organul oficios „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt: 1. Uzufructul grădinei și sesiunii parohiale. 2. Uzufructul (1) unui jugh. 800 st. □ pământ extravilan din averea Br. Sina, ca recompensare pentru bir. 3. Stolele legale. 4. Întregirea venitului dela stat, pentru care comuna bisericească nu poate garanță casă parohială nu este; dările publice le va solvi alesul.

Concurenții din altă dieceză au să dovedească că au consentimentul Consistorului și respective a Episcopului diecezan.

Întrucât nu ar recurge nici un concurent cu calificarea de cl. I., se admit în mod excepțional și concurenții de cl. II.

Reflectanții la această parohie sunt poftiți ca recursurile ajustate conform Regulamentului și adresate comitetului par. din Moroda, să le subștearnă Oficiului protopresbiterial gr. or. rom. din Ienopolea (Borosineu), având până la termenul regulamentar a se prezenta în s. biserică din Moroda, spre a-și arăta desteritatea în scelle rituale și în oratorie.

Din ședința comitetului par. din Moroda ținută la 10/23 Noemvrie 1919.

Ioan Moga m. p. președinte adhoc. *Dimitrie Mihulin* m. p. notar adhoc.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* m. p. protopresbiter.

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătorești dela școala confesională gr. or. rom. din **Mănerău**, protopresbiteratul Ienopolei, se scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala.”

Venitele sunt: a) În bani gata din cassa cultului 534 cor. b) Bani de lemne 120 cor. c) venit cantonale 16 cor. d) Locuință cu 2 odăi, cuină, cămară, și grădina dela locuința învățătorului cca 800 st. □ e) Pentru scripturistica 20 cor. f) Participarea la adunarea generală și conferință 40 cor. și întregirea salariului dela stat. Încălzirea salei de învățământ, cade în sarcina comunei bis.

Venitul total dela confesiune dă suma de 670 cor. Învățătorul de mai înainte a avut dela stat toate gradațiile și adausele.

Alesul va trebui să provadă cantoratul la toate serviciile d-zești, să instrueze elevii în cântările bisericești, și va avea să cânte cu ei la serviciile sfintei liturgii în toate duminicile și sârbătorile.

Recursele ajustate cu toate actele necesare adresate comitetului par. din Mănerău, să vo înainta la oficiul ppresb. gr. or. rom. al Ienopolei (Borosjenő) în termenul fixat iar reflectanții vor avea să se prezinte în vre-o Duminică în sf. Biserică din Mănerău pentru a-și arăta desteritatea în celea cantonale.

Din ședința comitetului par. din Mănerău ținută la 24 Noemvrie (7 Decemvrie) 1919.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* m. p. protopresbiter insp. de școale conf.

Pentru îndeplinirea postului învățătoreșc dela școala confesională gr. ort. rom. a II-a din **Timișoara-Mehala** se scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala” pe lângă salariul următor;

1. Salar fundamental în bani gata 1200 coroane și cortel în natură dela comuna bisericească, iar întregirea salariului dela stat.

2. Pentru competiția de grădină 20 cor. relut.

3. Pentru conferințe 20 cor. când participă.

4. Pentru scripturistică 10 coroane.

Alesul va fi îndatorat pe spesele sale proprii a îngriji de curățenia locuinței sale învățătoresci în partea din lăuntru, iar curățenia în partea din afară și eventualele reparaturi, cari prin folosință naturală provin cad în sarcina susținătorului de școală. Alesul va fi îndatorat a conduce și ținea și cantoralul în biserică fără altă remunerațiune precum și a ținea cu elevii sei și cei de confesiunea noastră dela școalele de stat din loc în toată Dumineca și Sărbătoarea nainte de sfta Liturgie exortări religioase și să-i instrueze în cântările bisericești. Dela recurenți se cere cvalificația învățătorescă prescrisă de lege.

Recurenții sunt avisați, că recursele lor instruite cu documentele reclamate de condițiunile acestui concurs adresate comitetului parohial în Timișoara-Mehala să le substearnă în termenul prescris Prea Onoratului Domn protopresbiter Ioan Oprea în Timișoara-Fabric, precum și a se prezenta pe timpul publicat în vre-o Duminecă ori Sărbătoare în sfta biserică d'aici pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic și pentru a se arăta și poporului.

Din ședința comitetului parohial gr. ort. român din Timișoara-Mehala, ținută la 1/14 Septembrie 1919.

Sava Curuie m. p., președintele comitetului par. Moise Dobosan iun. m. p., notarul comitetului par.

În conțelegere cu: Ioan Oprea m. p., protopresbiter tractual.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător din Bucea, protopresbiteratul Peșteșului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Emolumente: 1. 400 cor. bani repartiați pe poporeni. 2. Cvarțir liber — o chilie și culină. 3. 14 metri de lemne pentru învățător și pentru sala de învățământ. 4. Întregirea de salar dela statul Român. 5. 1/4 jugher pământ pentru grădină. Învățătorul e obligat a instrui pruncii în cântări bisericești, a-i conduce în toată Dumineca și sărbătoarea la biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

Doritorii de-a ocupa acest post sunt poțiti a-și înainta cererile de concurs adresate comitetului parohial din Bucea Prea Onor. oficiu protopopesc din Tileagd, având a-se prezenta la sf. biserică din Bucea, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Pentru Comitetul parohial: Vasile Bulzan m. p., președinte. Florean Bulzan m. p., notar. În conțelegere cu: Alesandru Munteanu, protopresbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea unui post de învățător la una din școlile populare ort. române din Șeitin (jud. Cenad) se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala”, cu următoarea dotațiune anuală: 1. Salarul prescris de art. de lege XVI. din 1913, în consonanță cu anii de serviciu al alesului. 2. Relut legal pentru cvarțir sau cvarțir în natură. 3. Stola uzată la înmormântări și la alte servicii. 4. Pentru scripturistică 20 cor. 5. Pentru conferință învățătorescă 40 cor. 6. Pentru curatorat 40 cor. 7. Pentru grădină 20 cor. De lemne pentru încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească.

Învățătorul ales va avea să îplinească următoarele îndatoriri: 1. Va cercetă regulat sf. Biserică și va conduce și elevii la sf. Biserică. 2. Va ținea o strănă la cântare. 3. Va ținea a propune la clasele cari i-se vor încredința din partea conducătorilor — superiorității școliei.

Reflectanții sunt poțiti să-și înainteze în termenul indicat recursele adresate comitetului parohial din Șeitin, la adresa Preaonoratului Oficiu Protopresbiterat în Arad, având să aclude următoarele documente în original: a) Extras de botez. b) Diploma de învățător. c) Atestat de apartinență. d) Atestat despre serviciul de până acum.

Dela recurenți se cere, ca sub durata termenului concursual să se prezinte în vre-o Duminecă ori serbătoare în sf. Biserică parohială din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial ținută la 25 Noemvrie (8 Decemvrie) 1919.

Nicolae Gheran m. p., președinte, Dimitrie Roșcău m. p., notar comit. paroh. În conțelegere cu: Traian Vațian protopp. inspect. școl. confes.

—□—

3—3

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25.

Comandamentul Trupelor din Transilvania ordonează, că

1. Vor fi considerați ca vinovați toți aceia, cari fără rea credință, prin localuri publice, în gări, trenuri, în restaurațiuni, pe străzi, vor vorbi sau vor discuta în orice chip știri, fie adevărate, fie închipuite sau își vor da păreri despre operațiunile de război sau despre situația și mișcarea trupelor, precum și cei ce vor critica poruncile date de autoritățile militare, sau orice alte măsuri cu privire la armata română.

2. Cei ce se vor face vinovați de una dintre poruncile de mai sus, se vor pedepsi de judecători militari cu închisoare până la un an și amendă până la 2 mii lei.

Când însă faptele de mai sus, se vor săvârși cu gând de spionaj sau trădare, pedepsele vor fi cu mult mai aspre, după legile de război.

Duplicat.

Ioan Seuceha, născut la 23 Noemvrie 1881, în comuna Utvin, județul Timiș, pierzându-și diploma de învățător eliberată la 3/16 Iunie 1903, sub Nr. 976—1903, i-s'a extradat duplicat cu datul de 9 Ianuarie u. 1920, Nr. 153 P. — 1919/20, prin ce originalul se declară de anulat.

Direcțiunea institutului teol. și a școliei normale ort. rom. din Arad.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: Calendarul diecezan din Arad pe anul 1920. Conține cronologia pe anul 1920 sărbători și alte zile schimbăcioase, posturile, deslegări de post, parastasele oficioase, sărbătorile naționale, zilele de repaus la judecătorii, anotimpurile, partea calendaristică și o parte literară instructivă și variată cu poezii și proză din penaa unor scriitori distinși. Prețul unui exemplar 6 cor. Prin poștă, în lipsă de circulație, nu se poate expeda. Se poate cumpăra, însă numai contra bani gata, (comision nu putem servi), în librăria diecezană din Arad, strada M. Eminescu (Deak Ferencz) Nr. 35.

Cenzurat: Alexandru T. Stamațiad.

Tablou

Tabloul B)

despre retribuițiunile învățătorilor dela școalele primare.

Anii de serviciu	Clasa	Gradația	Salar	Ajutor de război	Total	Bani de cvarțir după clasă							Adaus de serviciu	Observare
						I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.		
în Lei						Lei								
1	XI.	3	2000	1700	3700	800	720	640	560	480	400	320		
2			2000	1700	3700									
3			2000	1700	3700									
4		2	2200	1800	4000									
5			2200	1800	4000									
6			2200	1800	4000									
7		1	2400	1900	4300									
8			2400	1900	4300									
9			2400	1900	4300									
10	X.	3	2600	2000	4600	900	810	720	630	540	450	360		
11			2600	2000	4600									
12			2600	2000	4600									
13		2	2800	2100	4900									
14			2800	2100	4900									
15			2800	2100	4900									
16		1	3000	2200	5200									
17			3000	2200	5200									
18			3000	2200	5200									
19	IX.	3	3300	2400	5700	1000	900	800	700	600	500	400		
20			3300	2400	5700									
21			3300	2400	5700									
22		2	3600	2500	6100									
23			3600	2500	6100									
24			3600	2500	6100									
25		1	3900	2600	6500									
26			3900	2600	6500									
27			3900	2600	6500									
28	VIII.	3	4300	2700	7000	1300	1170	1040	910	780	630	520		
29			4300	2700	7000									
30			4300	2700	7000									
31		2	4700	2800	7500									
32			4700	2800	7500									
33			4700	2800	7500									
34		1	5100	2900	8000									
35			5100	2900	8000									
36			5100	2900	8000									
37	1	5100	2900	8000										
38		5100	2900	8000										
39		5100	2900	8000										
40		5100	2900	8000										

După categoriile de locații și adevă: clasa de cvarțir I—II 1600 Lei; III—IV 1200 Lei; V—VI 1000 Lei și VII. 800 Lei. Acest adaus îl primesc numai învățătorii cari au patru clase secundare și școala normală (de 3 sau 4 ani) completă.

Afară de retribuițiunile specificate în tablou mai compet învățătorilor adausul familiar și ajutorul de vestiminte în baza dispozițiilor cuprinse în norme. Adausul familiar e: pentru fiecare membru de familie îndreptățit 400 Lei. Ajutorul de vestiminte: pentru capul de familie 500 Lei, pentru membru 200 Lei.